

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Τοῦ Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

στὰ μέλη τοῦ Δεκάτου Τρίτου (ΙΓ΄)
Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου

Ἴδρυμα Τηνιακοῦ Πολιτισμοῦ
Ἱερά Μητρόπολις Σύρου-Τήνου

ΘΕΜΑ:

**«Ο ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΗΜΕΡΑ»**

Ἱερά νῆσος Τήνος 19-21 Σεπτεμβρίου 2011

Χαιρετίζω ἐγκάρδια καὶ φιλάδελφα:

α'. Τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη καὶ Ποιμενάρχη τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μητροπόλεως καὶ ἀγαπητὸ ἐν Χριστῷ ἀδελφὸ κ.κ. Δωρόθεο, Πρόεδρο τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστίας ποῦ φιλοξενεῖ τὸ Δέκατο Τρίτο (ΙΓ') Λειτουργικὸ Συμπόσιο.

β'. Τοὺς παρόντες Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες, ποῦ εὐλογοῦν μὲ τὴν σεπτὴ παρουσία τους τοὺς ποιμαντικούς προβληματισμοὺς ὅλων μας.

γ'. Τοὺς ἐντιμότετους Ἄρχοντες τῆς ἱερᾶς νήσου, ποῦ μᾶς τιμοῦν μὲ τὴν παρουσία τους.

δ'. Τοὺς Πανοσιολογιωτάτους, Αἰδεσιμολογιωτάτους Πρεσβυτέρους καὶ Ἐλλογιμωτάτους Εἰσηγητὲς καὶ Μέλη τοῦ παρόντος Συμποσίου, ποῦ ὅλοι μαζί θὰ συμπροβληματισθοῦμε γιὰ τὰ θέματα ποῦ θὰ ἀναπτυχθοῦν στὶς ἐπὶ μέρους εἰσηγήσεις.

ε'. Ὅλους αὐτοὺς ποῦ προσῆλθαν στὸ συγκαλούμενο σήμερα, μετὰ ἀπὸ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας, Δέκατο Τρίτο (ΙΓ') Πανελλήνιο Λειτουργικὸ Συμπόσιο στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, γιὰ νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα:

«Ο ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΗΜΕΡΑ»

Τὸ παρὸν Λειτουργικὸ Συμπόσιο συγκλήθηκε μὲ Ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ νὰ δώσῃ τὴν δυνατότητα σ' ὅσους τὸ ἐπιθυμοῦν νὰ καταθέσουν τίς ἀπόψεις τους γιὰ τὴν μορφή τῆς γλώσσας τῆς θείας λατρείας ποῦ τελεῖται ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ ὑπὸ τὰ ἰσχύοντα δεδομένα καὶ τίς ἐπικρατοῦσες συνθῆκες.

Ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Λειτουργικῆς Αναγέννησης ἀνέλαβε νὰ διοργανώσῃ τὸ συνελθὸν Πανελλήνιο Λειτουργικὸ Συμπόσιο γιὰ νὰ μελετήσῃ τίς πτυχὲς τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ

θέματος καὶ νὰ συμβάλει στὸν γόνιμο προβληματισμὸ πού ἀπασχολεῖ τοὺς Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας ὥστε οἱ πιστοὶ νὰ συμμετέχουν στὴν θεία λατρεία ἐννοοῦντες τὰ τελούμενα, τὰ ἀδόμενα, τὰ λεγόμενα, τὰ κηρυττόμενα.

Γίνεται καθολικῶς δεκτό, ὅτι ἡ γλῶσσα εἶναι μέσο καὶ ὄχημα στὸ ὁποῖο ἀναβαίνει ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου γιὰ νὰ ἐποπτεύσει τὰ νοερά. Ἡ γλῶσσα εἶναι ἀγαθὸ καὶ δῶρο Θεοῦ καὶ ὀφείλει νὰ παραμένει στὴν θέση τῆς καὶ στὴν χρῆση τῆς ἐκπληροῦσα τὸν σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο δόθηκε ἀπὸ τὸν Δημιουργὸ καὶ Φυτουργὸ τῶν ἀγαθῶν.

Εἴμαστε ὅλοι ἐδῶ συναγμένοι ζητοῦντες τὸν φωτισμὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος γιὰ νὰ εὔρουμε τὰ λυσιτελῆ πρὸς τὸν καταρτισμὸ τῶν ἀγίων καὶ τὴν οἰκοδομὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀφετηρία καὶ βάση τοῦ προβληματισμοῦ καὶ τῆς μελέτης μας ἔχουμε τὸ Δελτίο Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 14^{ης} Ἀπριλίου 2010.

“ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Συνῆλθε σήμερα Τετάρτη, 14 Ἀπριλίου 2010, στὴν δεύτερη Συνεδρία Τῆς ἡ Διαρκῆς Ἱερᾶ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινή Συνεδρία :

Ἡ Διαρκῆς Ἱερᾶ Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ἡ Διαρκῆς Ἱερᾶ Σύνοδος, ὕστερα ἀπὸ διάφορα κείμενα πού κατατέθηκαν στὴν Ἱερᾶ Σύνοδο γιὰ τὴν μετάφραση τῶν λειτουργικῶν κειμένων, ἄκουσε τὴν εἰσήγηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ. Ἀνδρέα, πού τοῦ εἶχε ἀνατεθεῖ ἀπὸ προηγούμενη Συνεδρία, καὶ ἐν συνεχείᾳ δέχθηκε διευκρινήσεις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ ἀπὸ τὴν πρακτικὴ πού γίνεται στὴν Ἱερᾶ Μητρόπολή του.

Ακολούθως ἔγινε εὐρύτατη συζήτηση, κατά την ὁποία, λόγω τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος, τοποθετήθηκαν ὅλοι οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐξέφρασαν τίς ἀπόψεις τους μέσα ἀπό τήν θεολογική τους γνώση καί τήν ποιμαντική τους ἀγωνία. Τό θέμα ἀποδεσμεύθηκε ἀπό τήν πρακτική πού τηρεῖται στήν Ἱερά Μητρόπολη Νικοπόλεως καί Πρεβέζης καί ἀντιμετωπίσθηκε γενικά, ἀπό πλευρᾶς θεολογικῆς, λειτουργικῆς καί ποιμαντικῆς.

Κοινό σημεῖο τῶν συζητήσεων ἦταν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Λατρεία καί δὴ ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι ἓνας μέγας λειτουργικός πλοῦτος, τόν ὁποῖο μᾶς παρέδωσαν οἱ Ἅγιοι Πατέρες καί ὅλη ἡ διαχρονική παράδοση, ὅπως θαυμάζεται ἀπό τούς ἑτεροδόξους, σέ συνδυασμό μέ τήν ποιμαντική προσπάθεια μνήσεως τῶν πιστῶν στά γινόμενα καί τελούμενα τῆς Θείας Λατρείας.

Μετά τήν ὀλοκλήρωση τῶν συζητήσεων ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος κατέληξε στά ἑξῆς :

1. Ἡ Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας καί μάλιστα ἡ Θεία Λειτουργία, ἀποτελοῦν τό κέντρο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, τήν καρδιά τῆς Ἐκκλησίας, γι' αὐτό καί κάθε προσέγγιση σέ αὐτήν πρέπει νά γίνεται μέ βαθύτατο σεβασμό. Δέν πρόκειται μόνο γιά μία λογική κατανόηση, ἀλλά γιά μύηση στό «πνεῦμα» τῆς, γιά ἔνωση τῶν Χριστιανῶν μέ τόν Χριστό. Γι' αὐτό ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἐμμένει στήν παράδοση τοῦ γλωσσικοῦ ιδιώματος τοῦ παραδεδομένου τρόπου τελέσεως τῆς Θείας Λειτουργίας καί τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων. Οἰαδήποτε μετάφραση λειτουργικῶν κειμένων μπορεῖ νά δημιουργήσει προβλήματα στήν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας.

2. Ἐπειδή στήν Ἐκκλησία ὅλα πρέπει νά γίνονται «εὐσχημόνως καί κατά τάξιν» καί τόν ἀρμόδιο λόγο ἔχει ἡ Ἱερά Σύνοδος, γι' αὐτό ὁ Ἀρχιερεὺς πού ἐνδεχομένως ἔχει ἓναν εἰδικό λόγο ἀναγνώσεως κάποιων κειμένων σέ μετάφραση, θά πρέπει νά λαμβάνει ἄδεια ἀπό τήν Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο.

3. Τό θέμα ὅμως αὐτό θά συνεχισθεῖ νά συζητεῖται στίς ἀρμόδιες Συνοδικές Ἐπιτροπές, σέ Συνέδρια πού θά διοργανωθοῦν γιά τόν σκοπό αὐτόν, σέ συνεργασία μέ τίς Θεολογικές Σχολές καί ὅταν ὠριμάσει ἡ συζήτηση, καί κριθεῖ ἀναγκαῖο, θά εἰσαχθεῖ στήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία εἶναι τό ἀνώτατο ὄργανο διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, προκειμένου νά ἀντιμετωπισθεῖ Συνοδικῶς.

Τέλος ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος συζήτησε καί ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικά μέ τρέχοντα ὑπηρεσιακά ζητήματα.
Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱεράς Συνόδου.”

Ὁ θεσμός τῶν Πανελληνίων Λειτουργικῶν Συμποσίων ἀποφασίσθηκε ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας μας ἐπὶ τῆς ἀρχιεπισκοπείας τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου τὸ ἔτος 1999, πού πραγματοποιήθηκε καὶ τὸ Α΄ Συμπόσιο.

Τὰ Πανελλήνια Λειτουργικά Συμπόσια συνεχίζονται νὰ συγκαλοῦνται καὶ κατὰ τὴν ἀρχιεπισκοπικὴ διακονία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερωνύμου τοῦ Β΄, πού ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀναγκαιότητα καὶ σημασία τους.

Τὰ συγκαλοῦμενα Συμπόσια ἀποσκοποῦν στὴν μελέτη καὶ ἐμβάθυνση τῶν θεμάτων τῆς θείας λατρείας, στὴν εὐτακτὴ τέλεση τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ στὴν συνειδητὴ συμμετοχὴ τῶν πιστῶν στὴν λατρεία τοῦ Θεοῦ, ὥστε μὲ ὁδηγὸ μας τὰ ἐξαγόμενα συμπεράσματα, νὰ ἀντιμετωπίζουμε τὰ ποιμαντικὰ προβλήματα πού θέτονται στὴν ἐποχὴ μας.

Στοὺς ἐκδοθέντες τόμους τῶν Πρακτικῶν ἀποθησαυρίσθηκε γιὰ τὸ κάθε θέμα πού μελετήθηκε ἡ ἀποκτηθεῖσα γνώση καὶ ἡ βιωθεῖσα ἐμπειρία, ὥστε αὐτοὶ καὶ κατ’ οὐσία τὰ Συμπόσιά μας, νὰ ἀποτελοῦν μοναδικὴ καὶ σημαντικὴ πανορθόδοξως συμβολὴ στὴν μελέτη τῆς θείας λατρείας.

Παραθέτουμε ἐν συνεχείᾳ τὰ θέματα τῶν πραγματοποιηθέντων προηγουμένων ἑνδεκα (ΙΑ΄) Πανελληνίων Λειτουργικῶν Συμποσίων.

Τὸ Α΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 1999 στὴν Ἱερά Μονὴ Πεντέλης, μέ θέμα:

«Τὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος»

Τὸ Β΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2000 στὸν Βόλο, στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ, μὲ θέμα:

«Τὴν Λειτουργικὴν Ἀνανέωσιν»

Τὸ Γ΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2001 στὴν Νεάπολη Θεσσαλονίκης, στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως, μὲ θέμα:

«Τὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας»

Τὸ Δ΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2002 στὸ Νέο Προκόπιο Εὐβοίας, στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Χαλκίδος, μὲ θέμα:

«Τὸ Μυστήριον τοῦ Γάμου»

Τὸ Ε΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2003 στὸ Νέο Προκόπιο Εὐβοίας, στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Χαλκίδος, μὲ θέμα:

«Ἱεουργεῖν τὸ Εὐαγγέλιον»

Τὸ ΣΤ΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2004 στὴν Τήνο, στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Σύρου, μὲ θέμα:

«Χριστιανικὴ Λατρεία καὶ εἰδωλολατρεία»

Τὸ Ζ΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2005 στὸ Νέο Προκόπιο Εὐβοίας, στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Χαλκίδος, μὲ θέμα:

«Τὸ Μυστήριον τῆς Ἱερωσύνης»

Τὸ Η΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2006 στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ στὰ Μελισσιάτικα Ν. Μαγνησίας, μὲ θέμα:

«Τὸ Χριστιανικὸν Ἑορτολόγιον»

Τὸ Θ΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2007 στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ στὰ Μελισσιάτικα Ν. Μαγνησίας, μὲ θέμα:

«Τὸ Μυστήριον τοῦ θανάτου εἰς τὴν λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας»

Τὸ Ι΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2008 στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ στὰ Μελισσιάτικα Ν. Μαγνησίας, μὲ θέμα:

«Ἡ ὑγεία καὶ ἡ ἀσθένεια στὴ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας»

Τὸ ΙΑ΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2009 στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ στὰ Μελισσιάτικα Ν. Μαγνησίας, μὲ θέμα:

«Μυσταγωγῶν Κύριε τοὺς μαθητὰς ἐδίδασκες λέγων»

Τὸ ΙΒ΄ συγκλήθηκε τὸ ἔτος 2010 στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ στὰ Μελισσιάτικα Ν. Μαγνησίας, μὲ θέμα:

«Πρόσωπα καὶ Σταθμοὶ, ὀρόσημα στὴν διαμόρφωση τῆς θείας λατρείας»

Ἐπιτρέψατέ μου, ὡς Πρόεδρο τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ εὐχαριστήσω:

α΄. Τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας μας, γιὰ τὴν ἀπόφασή της νὰ συγκαλέσει τὸ παρὸν Συμπόσιο.

β΄. Τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπό μας κύριο Ἱερώνυμο τὸν Β΄ γιὰ τὴν ἀποδοχὴ τοῦ αἰτήματος τῆς Ἐπιτροπῆς μας νὰ συγκληθεῖ τὸ παρὸν Λειτουργικὸ Συμπόσιο καὶ νὰ τὸ θέσει ὑπὸ τὴν αἰγίδα του, ὅπως ἐπίσης καὶ γιὰ τὴν ὅλη ὑποστήριξή του τοῦ στοῦ ἔργο τῆς Ἐπιτροπῆς μας.

γ΄. Τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σύρου κ. Δωρόθεο, Πρόεδρο καὶ τὰ ἐρίτιμα Μέλη τῆς Διοίκουσης Ἐπιτροπῆς τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου, πὸν μᾶς φιλοξενοῦν καὶ ἀνέλαβαν αὐτὸ τὸν κόπο πρόθυμα, φιλόφρονα καὶ φιλάδελφα.

δ΄. Τὸ Ἰδρυμα Τηνιακοῦ Πολιτισμοῦ στὶς σύγχρονες ἐγκαταστάσεις τοῦ ὁποῖου θὰ διεξαχθεῖ τὸ Συμπόσιό μας.

ε΄. Τοὺς Σεβασμιωτάτους ἀδελφοὺς, τοὺς παρόντες καὶ ὅλους ὅσους ἀπέστειλαν ἀντιπροσώπους στὸ παρὸν Συμπόσιο.

στ΄. Τοὺς παρισταμένους Ἀρχοντες τῆς ἱερᾶς νήσου πὸν μᾶς τιμοῦν μὲ τὴν παρουσία τους.

ζ΄. Τοὺς προσελθόντες ἀπὸ τὶς Ἱερᾶς Μητροπόλεις πατέρες καὶ ἀδελφούς, Μέλη τοῦ Συμποσίου.

η'. Τοὺς Εἰσηγητές, πού ἀνέλαβαν τὴν εὐθύνη καὶ τὸν κόπο νὰ ἐτοιμάσουν τὶς εἰσηγήσεις τοὺς.

θ'. Ὅσους κοπίασαν ἢ θὰ κοπιάσουν γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ Συμποσίου μας. Τὸν Γραμματέα μας Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Βαρνάβα Θεοχάρη, τοὺς συνεργάτες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου στὸ ἱερὸ νησί τῆς Τήνου καὶ ἰδιαίτερος τὸν Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο τῆς ἱερᾶς νήσου Τήνου Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Γεώργιο Φανερό καὶ τὴν Γραμματεία καὶ τὸ Προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος Τηνιακοῦ Πολιτισμοῦ.

ί'. Τοὺς χορηγούς μας.

Εὐχομαι ὁ Κύριός μας, ἡ πηγὴ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως, νὰ εὐλογήσει τὴν σύναξή μας, ὥστε νὰ ὀδηγηθοῦμε στὴν ἐπίγνωση τῆς ἀληθείας Του καὶ νὰ ἀποφασίσουμε τὰ ἀρμόζοντα στὴν λογικὴ λατρεία τοῦ Ἐνδόξου Κυρίου μας καὶ λυσιτελῆ στοὺς πιστούς.

Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,

«Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχομεν χάριν, δι' ἧς λατρεύομεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας».

(Πρὸς Ἑβραίους ιβ' 28)